

La Sagrada Família

JOAQUIM NADAL I FARRERAS

AVUI/EL PUNT, 31/10/10

Aquests dies em ve sovint al cap Joseph, la cançó que canta Georges Moustaki amb un punt de tendra ironia. Josep, diu el cantautor, hauria pogut triar altres noies, però es va enamorar de la noia més bonica de Galilea. Hauria pogut, fins i tot amb ella, sense exiliar-se, tenir petits a qui hauria ensenyat l'ofici com el seu pare havia fet amb ell, mentre feia anar el ribot enmig de les corredisses de la mainada. És un fet que la Sagrada Família, que simbolitza i homenatja el gran monument de Gaudí, és una família reduïda, però emblemàtica en la tradició catòlica que impregna la nostra societat secularment.

Finalment, el sant pare Benet XVI en farà la consagració el dia 7 de novembre. La força simbòlica d'aquest acte marcarà un abans i un després en el reconeixement de la basílica i la seva adscripció al culte tant com a la mera contemplació turística.

Aquest acte deixarà definitivament enrere de forma irreversible velles polèmiques. No fa tant de temps que la continuació de les obres de la Sagrada Família era discutida emfàticament per grups d'intel·lectuals, artistes i arquitectes progressistes que negaven sentit a l'afany redemptorista amb què s'emprenien els treballs de continuació de les obres. Molts creien que havia passat el temps de la gran expiació col·lectiva i que més valia retre un homenatge respectuós i sincer a Antoni Gaudí, el geni de l'arquitectura que havia gosat posar a prova les formes, els materials, els equilibris, les estructures, i deixar el monument

justament inacabat per a contemplar les entranyes de la “fàbrica” tal com havia quedat interrompuda.

Aquest vell debat, ben plausible culturalment i intel·lectualment, ha quedat ja fora de circuit. En el dia d'avui ja no té cap sentit perquè la força dels fets ens situa en un punt nou i diferent, on l'estat actual de l'obra converteix aquella vella polèmica en obsoleta i anacrònica.

L'empenta i la tossuderia dels responsables del patronat han reeixit a concloure de forma suficient les noves architectures fins a tancar un espai extraordinari a disposició del culte i dels fidels.

Aquesta arrencada portada en alguns casos amb esperit messiànic, ben comprensible d'altra banda en vista de l'envergadura dels treballs, va plantejar un altre cavall de batalla ben diferent en defensa de les obres d'ampliació i de la seva integritat i estabilitat.

Superada la lluita contra els que volien aturar l'obra, calia abordar un nou combat contra els riscos i els perills de la proximitat agressiva del nou túnel del tren d'alta velocitat. Calia aturar com fos aquest túnel que s'acostava perillosament, deien, als fonaments del temple.

Avui també ha quedat superat aquest debat. La tuneladora ha superat amb escreix i sense fissures la frontal del temple i avança cap a la Diagonal a una velocitat de creuer i amb màximes garanties. Aquest fet tranquil·litza tothom, aclareix incògnites i planteja la visita del papa en termes totalment nous.

Les dues grans polèmiques que han envoltat els treballs de la Sagrada Família queden ja fora del debat ciutadà i queden fora del temps. Les obres han continuat i les obres no han sofert cap efecte per la proximitat del túnel del TGV.

Però és justament ara que cal no perdre de vista un dels advertiments que feien els tècnics i experts de la Unesco quan en el seu informe recomanaven una major vigilància del túnel i també un més intens monitoratge de la mateixa obra. Deien que potser caldria calibrar si algunes fissures detectades i visibles en algun punt de la façana no eren més ocasionades pel mateix pes de la fàbrica del temple que per causes externes.

Aquest advertiment, un cop superats els dos riscos a què s'ha enfrontat l'obra de la Sagrada Família en la segona meitat del segle passat i la primera dècada de l'actual, hauria de fer reflexionar tothom i s'hauria d'analitzar si, més enllà de les previsions en matèria de planejament que figuren en el pla general metropolità, no caldria convalidar en termes administratius, amb una llicència municipal, tots els treballs executats fins ara.

Aquesta convalidació donaria carta de naturalesa a la mateixa obra de Gaudí i als afegits posteriors i permetria evitar dubtes sobre les característiques de les successives ampliacions i intervencions, un cop convalidades i documentades de forma suficient.

Que ningú no hi vegi un excés d'intervencionisme, sinó simplement la reclamació d'unes actituds garantistes que tindrien la virtut de dissipar de forma definitiva tots els malentesos, i les passions, a vegades poc

inspirades en el sentit cristià de la vida, que han envoltat les diverses polèmiques contemporànies sobre les obres del temple.

Un cop consagrat, la consagració definitiva podria materialitzar-se com un gran acte de reconciliació col·lectiva, ciutadana i nacional, fent que totes les aigües tornessin a les seves lleres.